

LA ARPA

Damunt de mon poblet hi há una capella
d' una roureda secular voltada,
es son altar lo trono d' una Verge
d' aquella rodalía sobirana.
Era ma pobre mare, que al cel sía,
sa més fidel y més humil vassalla,
y sent jo petitó, cada diumenge
á durli alguna toya me portava,
á son Fill oferintme que 'm sonreya,
com jo, assegut en la materna falda.
Un cap-al-tart tindria alguna pena
puix ella feu la oració més llarga
y esgraná lo rosari més calmosa
barrejant ab sos grans alguna llágrima,
y lo torná á resar; li racaria
sola dexar l' amor de la seva ánima.

Al empènyer la porta de l' esglesia,
un fill de Nápol's axerit passava,
duhent al coll una arpa tota plena
d' armoniosa música d' Italia.
Ella escorrent sa bossa escanyolida,
un rajolí de notes li demana
per la Verge Santíssima que 's queda
sola y de nit en la boscúria isarda.
A un cayre del portal lo jove 's posa
y passa 'ls dits per los bordons de l' arpa:
quiscun llança una nota, melodia
que ab melodíes cèliques s' enllaça,
murmurioses urnes que se abocan
barrejant sa corrent immaculada
de gemechs de neguit, himnes de festa,
defalliments d' amor y crits d' *hosanna*.
Lo temple escolta y, ab la boca oberta,
apar que á la boscúria li demana
si son los passarells que á voladúries
hi solen reflar al trench de l' alba,
ab aleteigs y música divina
desvetllant la natura endormiscada.
La mare seya al marxapeu del temple
y jo mitg recolzat sobre sa falda
y á tres dits de mos ulls l' instrument músich
umplía la rodona portalada.
Jo mentres l' ona cèlica bevia

primerenca regor de la meva ànima,
 à travers de les cordes, fonts perennes
 per hont lo paradís se m' hi vessava,
 à aquell bocí de món que conexia,
 à la terra y al cel doní una ullada.
 ¡Què hermosos los trobí! ¡per la finestra
 de rexa d' or si jo 'ls vegés encara!
 Vegí 'l Montseny engarlandat de boscos,
 vegí 'l Puigmal de cabellera blanca,
 damunt la serra del Pirene altívol
 com un gegant al cim d' una muralla,
 y entre ells, estesa en son conreu, Ausona
 aprop del Gurri de lluhentes aygues,
 com gentil segadora montanyesa
 que dorm al peu de son falçó de plata.
 Més humil y més pròxima, l' esglesia
 vegí de mon poblet, ramat de cases
 que com pollets esbaradiços viuen
 al axapluch de les maternes ales.
 Entre elles una n' ovirí més xica
 que les seves vehines y més blanca,
 lo fum sortía de la llar fumosa
 plena per mí de resplandors de l' alba.
 Mos companyons y companyones tendres
 feyan á dalt del porxe la sardana
 y baxavan al hort, á rua feta,
 papallons joguinosos d' hora baxa;

elles envers les roses que florían,
 ells vers hont lo cirer vermellejava,
 no tant com les enceses barretines
 que s' hi veyan pujar com una parra.
 Feyan jochs d' ignocencia y de platxeri
 y corrian y reyan y cantavan,
 y sa dolça cridòria me venia
 ab lo melós arpegi barrejada.
 Vegí 'l camp de mon pare, ros de xexa
 crecudada ab son suhor. Vegí l' aubaga,
 los boscos y soleys, niu de mos somnis
 d' hont lo més primerench prengué volada.
 Y vegí vostres peus y vostres cingles
 y vostres fronts, ¡oh serres de la pátria!
 y al pòndres damunt seu l' astre del día,
 corona d' or irradiant de flama,
 engolísel vegí l' alt Pedraforca
 fet un Vesuvi atapahit de lava,
 y entre 'l floreig d' estrelles que naxían
 del vespre hermós entre les fosques ales,
 com aurora divina que 'm sonreya
 vegí en lo cel la Musa Catalana.

L' EMIGRANT

Dolça Catalunya,
pàtria del meu cor,
quan de tu s' allunya
de anyorança 's mor.

I

Hermosa vall, breçol de ma infantesa,
blanch Pirineu,
màrgens y rius, hermita al cel sospesa,
per sempre adeu!
Arpes del bosch, pinçans y cadernereres,
cantáu, cantáu,
jo dich plorant á boscos y riberes,
¡á Deu siau!

PATRIA

113

II

¿Hont trobaré tos sanitosos climes,
ton cel daurat?
¡mes ay, mes ay! ¿hont trobaré tes cimes,
bell Montserrat?
En lloch veuré, ciutat de Barcelona,
ta hermosa Seu,
ni exos turons, joyells de la corona
que 't posá Deu.

III

Adeu, germans; adeu siau, mon pare,
¡no us veuré més!
¡oh! ¡si al fossar hont jau ma dolça mare
jo 'l llit tingués!
¡Oh mariners, lo vent que me 'n desterra
que 'm fa sufrir!
estich malalt, mes ¡ay! ¡tornáume á terra
que hi vull morir!

SOMIANT L' ATLANTIDA

Lluhir se veyà una perla
al bell pregon de la mar;
molts pescadors per haverla
de cap s' hi dexan anar.

Un de jove, de la onada
trau la flor dels somnis seus,
mes al darla á sa estimada
cau sense vida á sos peus.

Per tu, ¡oh pàtria! dintre l' ona
vaig altra perla á cullir:
del viure, ¿què se me 'n dona
si te la puch oferir?

LLUNY DE MA TERRA

*
*
*

Niuhet de rossinyols en primavera
fora 'l cor meu,
un día en lo frescal d' una ribera
del Pirineu.

Tots los matins hi reyan y cantavan
cántichs d' amor,
tots los matins al seu entorn volavan
ab ales d' or.

Malalt y trit dexí ma dolça terra
del Montserrat,
y 'ls somnis bells del pobre que 's desterra
s' han desterrat.

Jo hi tornaré vers hont ells me fugiren,
jo hi tornaré;

si 'm cal morir, ahont los meus moriren
jo moriré:

Los que rodau, amichs, per la boscúria
del meu pahís,
si la veyeu ma tendre voladúria
del paradís,

dieulos ¡ay! als hostes d' ala rossa,
si 'l maig entrant
á son vell niu, d' hont es amor la broga,
si hi tornarán.

* * *

Quan á Cuba jo arribí —
me 'n aní á la hermosa platja,
á la platja d' orient
que mira al indret d' Espanya.
Devant mos plorosos ulls
papalloneja una barca
hont cantan los mariners
una habanera galana:
Cantáu, mariners, cantáu,
¡no sou com jo lluny de la Pàtria!

A plorar mon desconort
m' asseguí sota una palma,
los aucellets del voltant
estavan canta, que canta,
la gavina dins la mar,
lo sinsont dintre la branca.
Mes ¡ay! l' alegre cançó
fa més trista ma anyorança.
Cantáu, aucellets, cantáu,
¡no sou com jo lluny de la Pàtria!

* * *

La meva ànima está trista,
Catalunya del meu cor,
¡tants dies que no t' he vista!
¡tants mesos há que t' anyor!

Lluny de tu ¿què se me 'n dona
de les flors ni dels jardins?
ton amor es ma coròna,
tos rebrols mos geçamins.

Per mí no té llum lo día,
no té la nit un estel;
mos estels, ¡oh pàtria mia!
se quedaren en ton cel.

Mos somnis en tes arbredes,
en tes lires mes cançons,
se quedaren hont tu 't quedas,
breçol de mes ilusions.

Fent lo cant de les cigales
lo meu cor volant, volant,
ha sentit caure les ales
que may més li tornarán.

Si alguna ploma li 'n brota
sería, Pàtria, al sol teu,
si pe'l maig, quan tot rebrota,
pogués trobárshi 'l cor meu.

He pujat á una alta serra,
de la serra he vist la mar;
¡mar que tocas á ma terra,
si m' hi volguésses tornar!

¡Quí pogués desfer los passos
y arribar, pàtria, á ton port!
¡quí pogués dormí' en tos braços
mes que fora 'l sòn de mort!

LA PLANA DE VICH

AL ESBART DE SOS POETES

Niuhada de calandries, poetes de ma terra,
jo anyoro vostres cántichs d' amor, dintre la mar;
avuy que 'l maig aboca ses flors pe 'l pla y la serra
¡ay! ¡quí us sentís á l' hora de l' alba refilar!

¡Quí pogués ab vosaltres volar per les rouredes
que beuen les suades del aspre Pirineu,
y vora 'ls banys de cisnes d' aquexes pollancredes
descabdellar lo somni que es vida del cor meu!

Ja 's deuen prats y ribes cobrir de verts domassos,
cada turó ab la vesta de flors que més li escáu,
la santa primavera per rebre entre sos braços
que ab nuvials adreços hi baxa del cel bláu.

PATRIA

121

Per exos camps que fitan los lladoners y saúles,
¿lo fench ja trau espiga, les pomeredes flor?
¿Les coromines mostran á regadiues taules
fajols que 's tornan plata, forments que 's tornan or?

¿Y 'l cánem que 'l desembre veurá de la flosa
rajar al fus, fusada tornantse 'l fi moixell?
¿Y 'l pèsol de flor blanca parenta de la rosa,
y 'l lli de flor vermella germana del clavell?

¿Vermellejan per exos restobles les roselles?
¿La clavellina enrama finestres y balcones?
¿La barretina encara floreix al costat d' elles,
com flor de Catalunya que esclata sobre 'ls fronts?

¿Lo rossinyol que canta, la tórtora que plora,
á ferhi ses albades ¿son gayre matiners?
¿Tornárenli orenetes al porxe que s' anyora?
¿Ja van engarlandantse de roses los rosers?

Ja deu brodar lo Gurri son riberal alegre,
perque á jugarhi á estones devallen los infants
y les verdisses cloure la boca del Gorch Negre
perque 'l bram del abisme no esglaye 'ls caminats.

Les serres que 's coronan de núvols y d' estrelles,
de neu sa vesta á esquexos ja donarán al Ter,
restantnhi claps encara com escamot d' ovelles
que delma cada día la má del carnicer.

¡Còm dèn alçar Casserras sa bisantina torre
per veure Saladeuras y 'l vell Cloquer de Vich!
Lo Ter que envers Girona marradejant s' escorre
¿se 'n porta gayres pedres del seu mural antich?

¿Castells de Sabessona, d' Orís y de Centellas,
gegants d' altres centúries encara alçau lo front?
¿Podré tornar á vèureus, masies y capelles
d' hont raja ab l' amor pátri la fè còm d' una font?

¿Sant Jordi guarda encara ses Lloses gegantines,
sepulcre de reys celtes ò de llurs deus altar?
¿Ripoll, com altre fènix, renaix de ses ruines,
ò l' arbre de la pátria s' acaba de esbrancar?

¡Y l' arbre que us abriga còm dèu ja fer bona ombra
ornat de nou brancatge son tronch ja revellit!
¡Los raigs del sol còm dèuhen jugar ab sa resombra,
com vol de papallones per un verger florit!

¿Me'n guarda de mos somnis algún d' aletes blanques?
¿Volaren tots com fulles que escampa la tardor?
Les caderneres troban un niu entre les branques,
¿mos cántichs per niarhi trobaren algun cor?

¡Almenys ohint los vostres d' amor y juvenesa
de l' aygua al dolç murmuri qui somiar pogués!
Mes ¡ay! fuig com la vida ma nau pe'l vent empesa,
¡quí sab á l' ombra dolça si 'ns hi veurèm may més!

¡Qué amargues son, qué amargues de aquesta mar les
per qui nasqué en la terra y en un breçol florit! [ones]
dolç ayre de la pátria que á tots la vida donas,
¿per què á mí sols tes ales m' allunyan del seu pit?

Niuhada de calandries, poetes de ma terra,
jo anyoro vostres cántichs de amor dintre la mar;
avuy que 'l maig aboca ses flors pe'l pla y la serra
¡cantáu, cantáu vosaltres; dexáume á mí plorar!

Devant les Illes Terceres, 15 de Maig de 1875.

FONTALBA

Del pit descomunal
del lluminós Puigmal
naix la Fontalba,
la filla del gegant
s' escorre tot jugant
de sa ampla falda.

Sonant melodiós
son grífol d' argent fos
tot ho emplataya;
estela del soley,
atravessant l' herbey
com *via láctea*.

La font que 's torna riu,
sovint al vent geliu
tornas de glaça,
del penyalar mantell,
esbulladiç moxell
de neu filada.

Sovint en lo joncar
s' hi baixan á abeurar
les perdius blanques,
l' isart hi rosa 'l peu
bebent aygua de neu
que li dona ales.

Volentlos encalçar,
s' hi posa ella á saltar
de mata en mata,
quan troba un cigle llis,
son doll rossoladiç
tornas cascada.

Madexa de cristall
que 's núa rost avall
y s' entrellaça,
fent rodolá' ab sos jochs
ab pedres, herba y rochs,
perles de l' alba.

No raja, nó, tan bell
lo destrenat cabell
de gentil fada,
quan al descloure 'ls ulls
lo dexa caure á rulls
per ses espatlles.

De dia sembla d' or,
 del vespre ab la foscor
     sembla de plata,
 y 's punta al demati
 ab l' arch que Sant Martí
     del cel li baxa.

Mes enfexant sos dolls,
 dels líquens als rebrols
     trista devalla;
 cayent dels Pirineus,
 á dalt entre les neus
     quelcom li raca.

Fonteta de Sant Gil,
 que veus la Flor gentil
     d' exa montanya,
 !si ab tu pogués besar
 de Nuria en son altar
     sa hermosa planta!

Mes puix la Verge 't dú,
 vol barrejar ab tu
     ses fresques aygues,
 y unides com dos cors
 murmurar ses llahors
     fins á la plana.

Rosari de brillants,
 ¡oh font! entre ses mans,
     ¿quí axis t' esgrana?
 T' esgrana del cor seu,
 per la Mare de Deu,
     ma dolça pátria.

LA PARE FALGAS

TRADICIÓ AMPURDANESA

Si l' hermita del Mont no té campana
¿què 'n fa del campanar?
Cada dia la Verge la demana,
¿quí li voldrà donar?

Se 'n va 'l pare Falgás cap á Girona,
á casa d' un courer,
que de la fosa 'n trau una de bona
per l' acimat cloquer.

—¿Donchs, per quin bou heu fosa exa esquelleta?
—¿Esquella li diheu?—
lo courer li respon,—¿per qui l' he feta?
per vos, si la moveu.—

PATRIA

129

Agafantla pe'l jou, d' una braçada
se la carrega á coll,
una biga que veu arreconada
servintli de bascoll.

En la Rossoladora se traboca;
hi puja tan rebent
que com cera blaníssima la roca
ses genolleres pren.

Uns batedors, del pobre frare 's riuen:
—¿No anau prou carregat?
Exa campana, si voleu,—li diuen,—
vos la umplirèm de blat.—

N' hi posan d' una á una set quarteres,
y, dántlosen mercès,
juga, pujant al Mont per les dreces,
á qui correrá més.

Puja 'l blat al graner del santuari,
l' esquella al campanar:
—¿A ser gayre més alt,—diu,—l' arribarhi
m' hauria fet suhar!